

Magyar Nemzet Hétvégi magazin

Szerkesztő: Pehér Bertalan

Szerkesztő: Tóth Szabolcs Tőhötöm

magazin@magyarnemzet.hu

*Mindig legyen annyi parázs,
amelyből tüzet lehet csiholni*

Az utca népe

Jól emlékszem azokra az időkre, amikor az utca, a tér, a nemzetiszínű szalag viselése tilos volt öregnek, fiatalnak. Főleg persze a fiataloktól féltek nagyon, az ő lelküket szeretnék volna elaltatni. Rég volt, sajnos igaz volt. És most mégis azt olvasom, sőt hallom, hogy nem értik, mi vitte ki gyerekeinket az utcára? Meg milyen veszélyes dolog a hazaszeretettel fanatizálni a fiatalokat, hogy azt sem tudják, mit miért tesznek. Tényleg nem tudják?

KORMOS VALÉRIA

Történelemtanári szakon kezdte tanulmányait Hetényi Milán, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem hallgatója, de megjegyzi, hogy még keresi az útját. Kis-kora óta szenvedélyesen foglalkozik népzenevel, saját zenekarra is van. Családja vidékről származik, s ebbéli kötődése neki is igen erős. Baráti körében szintén fellelhető ez a vonzódás, csakúgy mint a magyar tradíciókhoz, a kultúrához kapcsolódó érdeklődés, legyen az történelem, képzőművészet vagy irodalom.

– Mit gondol a választással összefüggő eseményekről?

– Úgy érzem, bár a számokat tekintve veszítettünk, eszmei értelemben mégis mi nyertünk. Látnyosan megmutatkozott, hogy bár nagyon fontos a gazdasági haladás, mennyire szükségünk van egy összefogó eszmére. Ez az, amit a balliberális oldal nacionalizmusnak nevez, és amivel riogatni szoktak. Rádásul úgy csavarják a szót, hogy a kevésbé tájékozott emberek összekeverjék mindezt a fasiszmussal, amihez a mi nemzeti gondolkodásunknak semmi köze. Eközben elfeledkeznek arról, hogy az 1848-as és az 1956-os forradalmunk is nemzeti, tehát nacionalista forradalom volt. Egészséges, szép dolgokról van szó, pozitív érzelmekről, eszményekről, ragaszkodásról – amivel vannak, akik egyszerűen nem tudnak mit kezdeni, sőt kifejezetten rettegnek tőle.

Azt mondja Hetényi Milán, hogy voltaképp egy lelki ébredésnek vagyunk tanúi. Ezt érzik veszélyesnek, mert attól tartanak, hogy ebből akár egyfajta forradalom is lehet. Lehet is – jegyzi meg – lelki forradalom. Neki is vannak olyan ismerősei, akiket a magyar kultúra, a tradíciók egyáltalán nem érintettek meg, még egy hónappal ezelőtt is azt hajtogatták, hogy ők a világ bármely pontján tudnának élni, s egyszer csak azt látta, hogy teljesen „megfordultak”.

– Mi okozta a változást? A társaság? A baráti kör? Vagy a külső hatások?

– Számos olyan közösség van ma már, amelyekben az egyéni szimpátián és érdeklődésen túl más értékek is összekötik a fiatalokat. Az, hogy fontos a nemzethez, a családhoz való tartozás, a történelmi örökségünk, hogy büszké lehetünk a hazánkra. A büszkeség és az önazonosság két olyan érték, ami nagyon fontos nekünk. Talán mert – mint a szüleink mondják – itt mindig lapulni kellett valamiért. Miért csak egy francia vagy amerikai állampolgárnál természetes a nemzeti öntudat? Nekünk miért kell mindig a küszöb alatt kúsznunk? Azért, mert vannak olyanok, akik nemzetközi fórumokon feljelentetik a sajátjaikat, hogy fasiszták meg antiszemiták vagyunk? Sok fiatal ez felháborított, és azt mondták: most már elég ebből... Másrészt sokaknak elégük van a szabadosságból, abból, amit az úgynevezett liberális magával hoz. Akár a gazdaságot, akár az erkölcsöt nézzük. Az utóbbit tekintve az a véleményünk, hogy vannak bizonyos civilizációs és ízlésbeli

határok, amelyeket a többségre való tekintettel nem lenne szabad átlépni. A lélekrombolást és a test tudatos pusztítását sem tartjuk kulturális „vívmanynak”.

– Mennyire jellemző ez a nézet a mai húszévesekre?

– Úgy gondoljuk, ha tömegigénnyé próbálják emelni a dekadenciát, a fogyasztási kultuszt, az emberi psziché és morál pusztítását mint másságot, akkor megtehetjük azt, hogy kifejezésre juttatjuk, mi az, ami számunkra fontos. Teszem azt ha nemzetiszínű szalagot viselek, akkor az a hovatartozásomat és annak fontosságát jelzi. Tehát ez csupán jelzés, de nem kirekesztés. Ha tetszik, ha nem, egyre szélesebb az a réteg, amelyikben erős a vágy egy harmonikus, tiszta életforma iránt, és igen erős magyarságtudattal rendelkeznek.

Némethy Kálmán a Gödöllői Agrártudományi Egyetem környezetgazdálkodási szakának harmadéves hallgatója. Szülei műszaki értelmiségiek, gyerekkorát végigkísérte történelmi és ebből fakadó politikai érdeklődésük. Kálmánt vallásos szellemben nevelték, életszemléletét tekintve konzervatívnak vallja magát, kulturális téren viszont liberálisnak. Ám ezen a sokak számára távlatokat nyújtó sokszínűséget és nem a kevesek kulturális exhibicionizmusát, az extrémizmus hangsúlyozását érti. Visszautasítja a feltételezést, miszerint a fiatalokat manipulálták volna, és egyfajta tömeghisztéria áldozatai lennének.

– Arról van szó, hogy azokat a távlati célokat, amelyek a személyes sorsunkat és az ország jövőjét összekötik, a polgári oldalon találtuk meg. Egyébként pedig talán lehet érzelmek nélkül élni, de nem érdemes. Számunkra a világos érvelést, helyzetelemzést és a célokat a Fidesz adta meg, míg mondjuk az SZDSZ mindig a tagadással manipulált. Magam huszonhárom éves vagyok, és így a saját tapasztalataim által is tudom, hogy mit jelentett 1994 és 1998 között a családoknak anyagilag, ha gyerekeik történetesen egyetemen, főiskolán tanultak tovább, és milyen könnyebbséget hozott az elmúlt időszak. Kiszámoltuk, hogy ott, ahol egy családban ketten tovább tanultak, a kedvezmények évi 300–400 ezer forinttal csökkentették a szülők terheit. Attól tartunk, hogy a továbbiakban nem lesz fontos, ami elindult, hogy minden értelmes magyar fiatalnak legyen lehetősége tovább tanulni s legalább egy diplomát megszereznie.

Kálmán tisztában van azzal, hogy a diplomák értéke és a mögöttük húzódó teljesítmény nem egyforma, mégis úgy tartja, a társadalom és az egyén szempontjából a tömeges felsőoktatás fontos előrelépés, hiszen a diploma megszerzése műveltebbé teszi a fiatalokat, segít abban, hogy önálló és felelősséggel gondolkozó felnőttekké váljanak.

– Miért gondolják úgy, hogy a most hatalomra kerülő kormány megszakítja ezt az éppen hogy elkezdődött folyamatot?

– Mert nemcsak arra figyeltünk, ami az MSZP kampányszövegeiben elhangzott, hanem a vezetőik, illetve a miniszterelnök-jelöltjük külföldi lapoknak tett nyilatkozataira is. Ezekből sejthető, hogy nem a mostani irányt fogják támogatni.

FOLYTATÁS A 24. OLDALON

Széchenyi rakpart, április 18.

FOTO: BURGER ZSOLT

Az utca népe

FOLYTATÁS A 21. OLDALRÓL

– Az említett aggodalmak főképp a felsőoktatásban részt vevőket foglalkoztatják, de nemcsak ők voltak jelen a nagy megmozdulásokon. A középiskolásokat, a pályakezdőket vagy éppen a harmincasok, negyvenesek nemzedékét mi motiválhatta?

– Az elmúlt hetekben két dologra ébredtünk rá. Az egyik, hogy mit adott nekünk a mögöttünk hagyott időszak, amelyben több, a rendszerváltozás utáni gondolat, kezdeményezés is beért, és ezt elveszthetjük. Páratlan élmény volt ráébredni, hogy megteremtődött egy olyan közösség, amelynek tagjai képesek arra, hogy saját érdekeik képviseletén túl másokra is gondoljanak. Mi már nem ismerjük azt a szorongást, félelmet, amely elődeink reflexeiben olykor megjelenik. Meglepő lehet ennek a tudatosságnak az utcai megnyilvánulása azok körében, akiknek a szabadsága évtizedekig csak a kis ügyeskedések szintjén mozgott, mert azt engedték meg nekik. Nem akarom bántani őket, de talán ezért szörnyülködnek. Amikor mindebbe fenyegetettséget próbálnak belemagyarázni, elfeledkeznek arról, hogy a minket körülvevő országokban – mint például Szlovákiában – milyen erősen tartják felszínén a saját nemzeti öntudatukat. Nálunk ez miért kifogásolható? Miért nem vallhatjuk meg őszintén és nyíltan?

Nincs abban semmi különös, hogy választások idején felizzik a hangulat, és ez érezhető a kisebb-nagyobb közösségek emberi kapcsolataiban – tartja Mráz Ágoston, aki az ELTE politológia szakos hallgatója.

– Provokálni azért egyik oldalról sem szükséges. Az éles véleményütközéseket pedig a demokráciában nem lehet megspórolni. Talán most kezdünk igazán polgárosodni, ráébredni, hogy személyes sorsunk és önértékelésünk szempontjából sem mindegy, hogyan és mire szavazunk. Ami pedig a tömeggyűléseket, demonstrációkat illeti, azoknak az alkotmányos keretek között megvannak a hatalommal szembeni ellensúlyozó és kontrolláló szerepük. Hiszen ha a közjóra nézve hátrányos intézkedések születnek, annak következményeként ott a népszavazás lehetősége.

Azokban a családokban, ahol az elmúlt napokban jártam, akiknek a középiskolás gyermekeik is jelen voltak a Kossuth téri nemzeti gyűlésen, nyomát sem leltem bármiféle túlfűtöttségnek. Bár szó esett olyan iskoláról, ahol némelyik tanár dührohamot kapott, amikor a kampány szót meghallotta, másutt rátelefonáltak a szülőkre, hogy a gyerek agitál. Az is előfordult, hogy egyházi intézményben óvatosságra intették a diákokat, hogy ha a jövőben részt vesznek a polgári körök megmozdulásán, ne hangoztassák, hova járnak, mert sose lehet tudni...

– Lehetséges, hogy ez pusztán oktan szorongás, a felnőttek már sokszor tapasztalt rossz élményeiből táplálkozik, de én nem féltsem a gimnazista lányaimat – mondja Gál Magdolna, az ötven év körüli, pedagógus képzettségű négygyermekes édesanya. Úgy érzi, ami most történt, az gyermekeinek az első élő történelmi élményt jelentette.

A két gimnazista lány közül a tizenhét éves Olga így fogalmazza meg gondolatait:

– A Corvin közben lakunk, és kiskorunktól kezdve minden évben láttuk az október 23-i megemlékezéseket. Anyu mindig annyit mesélt erről, amennyit

éppen akkor megértettünk. Fontosnak tartotta azt is, hogy ott legyünk az Esztergomot és Párkányt összekötő híd felavatásán. Ennek kapcsán ismét szóba jött néhány történelmi dolog. Ezek megmaradtak bennem.

– Miért éreztet fontosnak, hogy ott legyél a Kossuth téren? Vagy – mint megtudtam – szórólapokat osztogass? Még nincs is szavazati jogod...

– Azért, mert nem vagyok nagykorú, fel tudom fogni, mi történik körülöttem.

– Az igaz, hogy leginkább az hat ránk, amit otthon hallunk – veszi át a szót Magda, a húga. – Aki átélte ezt az összetartozást, bárhol is jött, nem felejt el, ebben biztos vagyok. Én azelőtt nem tudtam elképzelni ennyi embert ilyen békésen és boldogan. Ha már ezt megőrzöm magamban, az is nyereség.

Balla Borbála a Semmelweis Egyetem ötödik évfolyamára, Széman Viktória pedig a negyedik évfolyamra jár. Mint négy éve, most is a Fideszre szavaztak. Többek között azért – indokolják –, mert életkorukhoz, elképzeléseikhez jobban illett a távlatos gon-

dolkodásuk, a lendületük. Akkor is abban bíztak, hogy mire a pályakezdés ideje eljön, jobb lesz Magyarországon orvosként dolgozni. Mindketten itthon képzelik el a boldogulásukat.

– Megvallom, eszembe se jutott – mondja Balla Borbála –, hogy mindaz, amit az Orbán-kormány elkezdett az élet más területein is, megtorpanhat. A választás első fordulója után döbbsentem rá, hogy mi a tét. És amikor hívtak, mentem. Életemben először éreztem úgy, hogy engem személyesen szólítottak meg, szükség van rám. Ilyen egyszerű ez.

– Az egyetemen vagy abban a szakmai környezetben, ahol megfordulnak, mennyire zavarta meg az emberi viszonyokat a választási harc, a hovatartozás kinyilvánítása?

– A csoporttársakról az ember nagyjából tudja, hova húznak. Az enyémben a polgári oldalon áll a többség. De nincs emiatt harag másokkal sem. Hiszen nemcsak a politikában eltérő a véleményünk, mégis megvagyunk egymással – mondja Széman Viktória.

Kedves diákok!

„A józan ész nem mindig működik. Ehhez bizonyos ismeretanyag, elfogulatlan értékítélet, gyakorlat, és még ki tudja, mi minden szükséges, ami nincs meg mindenkiben. Nem is lehet. Az ilyen típusú kampányoknak a fiatalok vannak leginkább kiszolgáltatva. Ők még nem rendelkeznek annyi saját tapasztalattal, hogy biztonsággal elválaszthatnák az igazat a hamistól. Tizen-, huszoneves korban a csillogás, a látványos tálalás, a jól megfogalmazott hazafias tartalom s általában a politikai reklám hatásosabb, mint az idősebbeknél. Ha a közölt mondanivaló fontosnak látszik, ráadásul az érzelmekre is hat, emellett a fiatal fontosságérzetét erősíti, akkor a ragaszkodás, a kapcsolat nagyon erőssé válik. (...)

A külső politikai hatásokra sok iskola még rá is erősített. Így nem meglepő, ha a kampányláz elkapta a fiatalokat: korukból következően sokkal inkább átéltek az eseményeket. Sokkal inkább elhihték, hogy itt egy »mindent vagy semmit« játszmá zajlik. (...)

A fiatalok megszédülése még csak magyarázható. De az idősebbeké? Vagy a középkorúaké?”

(Kocsi Ilona: Mi történt velünk? Magyar Hírlap, f. é. április 23.)

„Számomra a választások legfontosabb tanulsága az, hogy nyilvánvalóvá vált, mennyire védtelen a magyar társadalom a manipulációval és a gyűlöletbeszéddel szemben. Különösen bántó a megtévesztett, jól képzett fiatalok tömegének látványa. Mert ők azok, akik a legkevésbé vannak felvértezve a demagóg állításokkal, a csúsztatásokkal és a hazugságokkal szemben. Nekik van a legkevésbé tapasztalatuk ahhoz, hogy a megtévesztésnek ellenálljanak, és ők a legfogékonyabbak az erőt, dinamizmust sugárzó tömegdemonstrációkra. Fiatal korában mindenki forradalmár. Fiatal korában mindenki lázasan keresi azt a kört, amelyhez tartozhat, ahol jól érezheti magát. Fiatal korában mindenki szeret egy jó nagyot kiáltani, sok más fiatallal együtt. Szereti, ha a kiáltását a hegyek visszhangozzák vissza. Fiatal korában mindenki keresi az ideálját, akihez egyszer talán hasonlítani is fog. Fiatal korában még nagyon sebezhető a lélek.”

(Lévai Katalin: Az alvó vulkán. Népszabadság, f. é. április 29.)

„A kellemes, fiatal arcok a szemünk láttára torzultak el a kamerák pillantásainak kereszttüzében, ahányszor elhangzott egy szocialista vagy szabad demokrata politikus neve, és máris zengett a pfuj meg a gyalázkodás. (...)

Könnyű elképzelni, mi történt volna, ha az első forduló súlyos vereségének sokkjától megkergült több százszázalékos tömeget végigsétáltatják Pesten, a számukra lefoglalt Kossuth tértől a számukra lefoglalt Hősök teréig. A fanatizálás vezérlőszoros formájának az a sajátossága, hogy a tömeg a legvérlázítóbb aljasságot is erkölcsi pátozsszal követi el.”

(Eörsi István: A fasizmus mint lelki igény. Népszabadság, f. é. május 2.)

„Mert miféle nemzet az, amelyik bakfisokat, kamaszokat, sőt gyerekeket állít csatasorba azért, hogy egy ország vezetőinek hatalmát megvédje?! Hová fajul már ez a világ?! Hát senki sincs, hogy megálljt parancsoljon a fékevesztett indulatoknak?! Hát senki sincs, aki követelné, hogy végre győzzön a józan ész?! Hát senki sincs, aki kimondja, hogy a paranoia sehová nem vezet?”

(Szégyellem, hogy magyar vagyok. Kacska Magazin, f. é. április 18.)

– A konfliktust én is kerülöm akár az egyetemen, akár a szakmai gyakorlaton – folytatja Balla Borbála. – Ha viszont megkérdeznék, beszéllek a nézeteimről. Kissé megdöbbenett, amikor egy ismerősöm azt mondta: „Csak azért is ellenük szavaztam!” Az idősebbek helyzete meg azért sajnálatos, mert már annyiszor becsapták őket...

– Gondolkoztak-e azon, hogy mit jelentett személyes életükben mindaz, ami azokban a mozgalmas napokban történt?

– Fordulópontot. Tudatosan fogunk figyelni mindenre, ami a sorsunkat érinti.

Néhány napja csak, hogy végigfutott Budapesten a hír: egy új országos mozgalom indul, az áprilisi ifjaké. Egyesületi formában működik, alapítói egyetemisták és pályakezdő értelmiségiek. Mint annyian, ők is ott voltak a választás második fordulóján a Millenáris Parkban. Néhány nappal később különleges élményként idézik vissza azt az április 21-i estét.

– Világossá vált, hogy bár mi nyertük a választást, mégis más alakíthat kormányt. Ennek ellenére győzelmi hangulatot éltünk meg az ott lévő néhány ezer emberrel együtt. Igaz, a Himnusz éneklése alatt sokan könnyeztünk, és elcsendesülve váltunk el. De ez nem a beletörődés csendessége volt. Kevéssel rá néhányan összedugtuk a fejünket, és kitaláltuk, hogy kellene egy olyan szervezet, amelyik összefogja azokat a fiatalokat, akik az elmúlt egy hónapban a mi oldalunkon találkoztak. Meg szeretnénk őrizni azt az életérzést, amit megtapasztaltunk, hogy jó együtt lenni, pozitív erkölcsi értékekben hinni, és nyíltan vállalni azokat. De persze más céljaink is vannak.

A mozgalom negyvenhét alapító tagja tisztában van azzal, hogy nem lehet állandóan „lobogni”, de mint egyikőjük kissé költőien megfogalmazza, céljuk az, hogy mindig legyen annyi parázs, amelyből tüzet lehet csífolni. Egy olyan ernyőszervezet létrehozására gondoltak, amely a fővárostól a vidéki nagyobb városokig át a legkisebb településeken élők szólítja meg és fogja össze. A hétköznapiakat illetően azt szeretnék, hogy az ország sorsáért érzett felelős gondolkodást, a polgári összefogást naprakész információkkal segítsék, valós képet adjanak az országban zajló változásokról, folyamatokról. Olyan adatbázist szeretnének működtetni, amely egyfajta korrekciót jelenthetne a félretájékoztatással szemben. Ehhez persze alapvetőek a személyes kapcsolatok, barátságok, kis szellemi körök az ország legkisebb településén is. Az elmúlt hetekben világosan kiderült, milyen nagy igény van minket.

A Millenáris Parkban április 30-án kétezer-ötszáz emberrel meg kézzel fogtuk, hogy csatlakozni kívánunk az Áprilisi Ifjak Egyesületéhez. Azóta is telefonok, üzenetek százait kapják naponta. Amióta él a 06-30-501-2548-as mobilvonaluk, ez a szám megduplázódott. Azt kérdezik tőlük, mit tehetnek, mit segíthetnek, mi lesz most? Tovább építkezünk – így a válasz. Nagy médiaellenészben, kevés pénzből. Ahogy a több ezer fős, Duna-parti, jókedvű, éjfélig tartó fáklyás felvonulás megszervezésekor, most is a fiatalok által leginkább használt kommunikációs eszközöket használják, az internetlevelezést, az sms-üzeneteket add továbbját. És ami mindezt romantikussá, izgalmassá teszi, az a szeretet és a bizakodás, amelyre az egész épül.